EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 25.11.2021
COM(2021) 726 final

2021/0384 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2021) 573 final} - {SWD(2021) 346 final} - {SWD(2021) 347 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesolev algatus on üks meetmetest, millega rakendatakse kapitaliturgude liitu. Selle eesmärk on suurendada investorite, eelkõige väiksemate investorite ja jaeinvestorite[1] õigusi, võimaldades neile hõlpsamat juurdepääsu aktsiatesse või võlakirjadesse investeerimiseks vajalikele turuandmetele ning muutes ELi turutaristu tugevamaks. Ka aitab algatus suurendada turu likviidsust, mis omakorda muudab kapitaliturgudelt rahastamisvahendite saamise ettevõtjate jaoks lihtsamaks. Selleks et täita oma eesmärk edendada tõelist ja tõhusat ühtset kauplemisturgu, on komisjon määranud kindlaks läbivaatamise kolm prioriteetset valdkonda: turuandmete läbipaistvuse ja kättesaadavuse parandamine, täitmiskohtade võimaluste võrdsuse parandamine ja selle tagamine, et ELi turutaristu säilitab rahvusvahelisel tasandil oma konkurentsivõime. Algatusega kaasneb ettepanek muuta määrust (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ja see on komisjoni 2020. aasta tööprogrammi osa.

19. jaanuari 2021. aasta teatises „Euroopa majandus- ja finantssüsteem: avatuse, tugevuse ja vastupidavuse edendamine“[2] kinnitas Euroopa Komisjon oma kavatsust esitada finantsinstrumentide turgude direktiivi (MiFID 2) ja finantsinstrumentide turgude määruse (MiFIR) raamistiku läbivaatamise osana ettepanek kapitaliturgude läbipaistvuse raamistiku parandamise, lihtsustamise ja edasise ühtlustamise kohta. Euro rahvusvahelise rolli tugevdamiseks tehtavate jõupingutuste laiemas kontekstis teatas komisjon, et selline reform hõlmab kauplemiskoondteabe süsteemi väljatöötamist ja rakendamist, eelkõige äriühingute võlakirjade emiteerimise puhul, et suurendada eurodes nomineeritud võlainstrumentidega järelkauplemise[3] likviidsust.

Kui suurem osa selle paketi kehtestamiseks vajalikest seadusandlikest meetmetest on paigutatud määrusesse, millega muudetakse finantsinstrumentide turgude määrust, siis käesolev ettepanek sisaldab direktiivis 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta (MiFID 2) tehtavaid väiksemaid muudatusi, mis on vajalikud ühtsuse tagamiseks. Seetõttu tuleks neid kahte ettepanekut tõlgendada koos.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Algatus, mille osa käesolev ettepanek on, tugineb kehtivatele eeskirjadele, millega reguleeritakse osalemist Euroopa Liidu kapitaliturgudel, ja algatusega täiustatakse neid eeskirju. 2007. aastal käivitati **MiFID 1**[4] abil aktsiatega kauplemise turul konkurents. Õigusakti hilisemate redaktsioonidega (MiFID 2) laiendati konkurentsi muude kui omakapitalivarade klassidele, näiteks võlakirjadele ja tuletisinstrumentidele. Selle tulemus on, et kui maakler või investor soovib täita vara ostu- või müügikorraldust, saab ta valida erinevate kauplemiskohtade hulgast, nagu reguleeritud turud, mitmepoolsed

---

1 Mõiste „jaeinvestorid“ osutab väga erinevatele investoritele, kes on väikeinvestorid.

2 https://ec.europa.eu/info/publications/210119-economic-financial-system-communication_en.

3 Järelkauplemine tähendab kapitaliturul pärast finantsinstrumendi emiteerimist toimuvat tegevust. Emiteerimine võib toimuda näiteks esmase avaliku pakkumise kaudu.

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT L 145, 30.4.2004, lk 1).

kauplemissüsteemid, anonüümsed kauplemisplatvormid[5] ja kliendi korralduste süsteemsed täitjad.

Finantsinstrumentide turgude määruses,[6] mida kohaldatakse alates 3. jaanuarist 2018, on kajastatud eeliseid, mida annavad investeerimisringkondadele läbipaistvus ja turuandmete koondamine.

Tasakaalustatud kauplemiskeskkonna säilitamiseks oleks hea teha teatavaid kohandusi läbipaistvuseeskirjades, millega reguleeritakse kauplemist börsidel ja alternatiivsetel platvormidel või kliendi korralduste süsteemsete täitjate kaudu (investeerimispangad ja turutegijad). Läbipaistvate hindadega kauplemiskohtades toimuvate aktsiatehingute suhteliselt väikese osakaalu põhjuseks peetakse teatavate läbipaistvuseeskirjadest tehtavate erandite (nn vabastuste) kasutamist. Kehtiv määrus juba sisaldab eeskirju, millega piiratakse kõige sagedasemate läbipaistvuseeskirjadest vabastuste kasutamist. Sellised reeglid nagu „kahe mahu ülempiir“, mille eesmärk on kehtestada ülempiir (lagi) aktsiate arvule, millega turuosalised võivad läbipaistvuse erandi alusel kaubelda. Peale selle, et selliste sätete haldamine on reguleerivate asutuste jaoks ressursimahukas, on need osutunud jäigaks ja muudavad kõik koos aktsiaturgude toimimise tarbetult keerukaks. Seetõttu on kavas läbipaistvuse erandite ja kahe mahu ülempiiri vahelist keerukat vastasmõju läbivaatamisel lihtsustada.

Mis puudutab lisaks andmete koondamist, sisaldab finantsinstrumentide turgude määrus juba kauplemiskoondteabe pakkuja mõistet[7]. Kauplemiskoondteabe pakkuja idee seisneb selles, et börsid ja alternatiivsed kauplemiskohad saadavad reaalajas andmevooge akrediteeritud kauplemiskoondteabe pakkujale. Kõnealune kauplemiskoondteabe pakkuja teeb täpselt sama teabe nn mõistlike kuludega avalikkusele kättesaadavaks, kasutades identseid andmesilte ja -vorminguid.

Kehtivad kauplemiskoondteabe eeskirjad põhinevad erasektori osalejatel (konkureerivatel koondajatel), kes koondavad eri täitmiskohtadest pärit turuandmeid. Finantsinstrumentide turgude määruse sätete kohaselt võib olla mitu konkureerivat kauplemiskoondteabe pakkujat, kuid võimalik on ka üksainus kauplemiskoondteabe pakkuja, kui rohkem pakkujaid endast teada ei anna. Seni ei ole seda erinevatel põhjustel juhtunud.

Finantsinstrumentide turgude määruse kavandatava reformi raames käsitletakse põhjuseid, miks ükski kauplemiskoondteabe pakkuja ei ole endast teada andnud. Sellega muudetakse finantsinstrumentide turgude määruse kauplemiskoondteavet käsitlevaid sätteid, et hõlbustada iga varaklassi jaoks kauplemiskoondteabe pakkuja esiletulekut.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Euroopa Liidu finantsteenuste poliitika soodustab läbipaistvust ja konkurentsi. Need poliitikaeesmärgid laienevad kesksetele turuandmetele. Kapitaliturgude liidu tegevuskava raames on liidu eesmärk luua terviklik ülevaade ELi kauplemisturgudest.

---

5 Anonüümsed kauplemisplatvormid on mitmepoolsed kauplemissüsteemid või reguleeritud turud (või nende spetsialiseeritud osad), kus ei kohaldata pärast kauplemiseelse läbipaistvuse nõudest vabastuse kasutamist kauplemiseelset läbipaistvust.

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

7 Kauplemiskoondteabe pakkujat käsitlevad sätted lisati algselt MiFID 2-le, kuid need paigutati ümber finantsinstrumentide turgude määrusesse, mille muudatused jõustuvad 1. jaanuaril 2022.

Kauplemiskoondteabe süsteem tagaks koondatud andmed ELis kaubeldavate väärtpaberite hinna ja mahu kohta ning suurendaks seega kõigis kauplemiskohtades hindade üldist läbipaistvust. Ühtlasi parandab see kauplemiskohtade vahelist konkurentsi, sest investoritele antakse juurdepääs märkimisväärselt paremale turuteabele üleeuroopalisel tasandil.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Finantsinstrumentide turgude direktiivi / finantsinstrumentide turgude määruse raamistik on Euroopa kapitaliturgudel osalemist reguleeriv reeglistik. Raamistik koosneb direktiivist (direktiiv 2014/65/EL ehk MiFID 2) ja määrusest (määrus (EL) nr 600/2014 ehk finantsinstrumentide turgude määrus). MiFID 2 vastuvõtmise õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikkel 53. Seetõttu peaks ka kavandatav reform sama õigusliku aluse alla kuuluma. ELi toimimise lepingu artikliga 53 antakse kaasseadusandjatele volitused anda välja direktiive, mille eesmärk on hõlbustada isikutel äritegevuse alustamist ja sellega tegelemist kogu ELis.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele (ELi toimimise lepingu artikli 5 lõige 3) tuleks ELi tasandil võtta meetmeid ainult juhul, kui liikmesriigid ei suuda ettepaneku eesmärke täielikult saavutada ning seepärast saab kõnealuseid eesmärke kavandatud meetmete ulatuse või mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil.

Kauplemiskoondteabe süsteemi üldeesmärke silmas pidades viiakse mõned finantsinstrumentide turgude direktiivi sätted üle finantsinstrumentide turgude määrusesse, et tagada ühtlustatud lähenemisviis kogu liidus. Üksikute liikmesriikide võetavad meetmed ei lahendaks tõhusalt vajadust koondada turuandmeid, mida kauplemiskohad kogu liidus loovad. Liikmesriigid võiksid püüda ühtlustada turuandmete esitamise standardeid ja turuandmete koondaja litsentsimise tingimusi riiklike õigusaktidega. Riiklikud algatused ei osutuks tõhusaks turuandmete kvaliteedi parandamisel ega turuandmete litsentsi andmisel koondajale, kes peab koguma turuandmeid kauplemiskohtadest üle kogu liidu.

• Proportsionaalsus

Käesolev ettepanek on üksnes finantsinstrumentide turgude määruse ettepaneku muutmise ettepaneku täiendus. See piirdub ühelt poolt teatavate selliste MiFID 2 sätete väljajätmisega, mis muutuvad finantsinstrumentide turgude määruse muudatuste tõttu üleliigseks, ja teiselt poolt liikmesriikidele finantsinstrumentide turgude määruses sätestatud uute eeskirjade üle järelevalve korraldamise juriidiliste kohustuste kehtestamisega.

Seega võetakse käesolevas ettepanekus täielikult arvesse proportsionaalsuse põhimõtet, kuna see on eesmärkide saavutamiseks asjakohane ja sellega ei minda eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ja selles võetakse arvesse avaliku huvi ning meetme kulutõhususe tasakaalu.

• Vahendi valik

Käesoleva ettepanekuga muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi, mis võeti vastu ELi toimimise lepingu artikli 53 lõike 1 alusel. Seepärast on selle direktiivi muutmiseks vaja direktiivi ettepanekut.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED[8]

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Esimene konsultatsioon sidusrühmadega, mille komisjon pärast finantsinstrumentide turgude direktiivi/määruse eeskirjade kohaldamise algust 2018. aasta jaanuaris korraldas, toimus 2020. aasta veebruarist maini. Seda on üksikasjalikult kirjeldatud käesolevale ettepanekule lisatud ettepanekus finantsinstrumentide turgude määruse muutmise kohta. Eelkõige selgus, et enamikul investoritel ei ole liidu kapitaliturgudele investeerimise otsust tehes täielikku ülevaadet hindadest ja saadaolevast pakkumisest (st likviidsusest).

2019. aasta lõpust kuni 2021. aastani tegi Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) finantsinstrumentide turgude direktiivi/määruse raamistiku süvaanalüüse, milles ta keskendus peamiselt finantsinstrumentide turgude direktiivi artikli 90 ja finantsinstrumentide turgude määruse artikli 52 läbivaatamisklauslites käsitletud teemadele, ning avaldas läbivaatamisaruanded, mis sisaldasid soovitusi õigusraamistiku muutmise kohta[9]. Need läbivaatamisaruanded põhinesid ulatuslikel avalikel konsultatsioonidel ja sisaldasid üksikasjalikke soovitusi turustruktuuri teemade, eelkõige praegu kehtiva läbipaistvuskorra kohta. Aruannete üksikasju on kirjeldatud finantsinstrumentide turgude määruse muutmise ettepanekus, millele käesolev ettepanek on lisatud.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

28. juunil 2019 korraldas komisjon seminari, mille eesmärk oli kaasata sidusrühmad interaktiivsesse arutellu ELi kauplemiskoondteabe süsteemi loomise üle ja milles osales umbes 80 turuosalist, et arutada ELi kauplemiskoondteabe süsteemi eeliseid ja tehnilisi näitajaid ning selle loomise ees seisvaid takistusi. Ostjate poolelt osalesid kauplemis- või turuandmete eksperdid ning reguleerijate poolelt osalesid andmemüüjad, kauplemiskohad ning Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja mitu liikmesriikide konkurentsiasutust. Olgugi et kauplemiskoondteabe süsteemi omaduste kohta oli erinevaid arvamusi, nõustusid kõigi valdkondade esindajad, et üldiselt võib selline töövahend kasulik olla.

17. veebruaril 2020 algatas finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraat avaliku konsultatsiooni finantsinstrumentide turgude direktiivi/määruse läbivaatamise üle, et koguda pärast kaks aastat kestnud kohaldamist sidusrühmadelt ja

---

8 Selles osas käsitletakse seadusandlikku paketti tervikuna.

9 Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldas järgmised läbivaatamisaruanded:
- MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruanne nr 1 kauplemiseelsete ja -järgsete andmete ning kapitaliinstrumentide kauplemiskoondteabe arengu kohta: mifid_ii_mifir_review_report_no_1_on_prices_for_market_data_and_the_equity_ct.pdf (europa.eu);
- MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruanne kapitaliinstrumentide ja sarnaste instrumentide läbipaistvuskorra, kahe mahu ülempiiri mehhanismi ja aktsiatega kauplemisega seotud kohustuste kohta: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-156-2682_mifidii_mifir_report_on_transparency_equity_dvc_tos.pdf;
- finantsinstrumentide turgude määruse kohane aruanne kliendi korralduste süsteemsete täitjate kohta seoses mittekapitaliinstrumentidega: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-156-2756_mifidii_mifir_report_on_systematic_internalisers.pdf;
- MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruanne mittekapitaliinstrumentide läbipaistvuskorra ja tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõude kohta: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-156-3329_mifid_ii_mifir_review_report_on_the_transparency_regime_for_non-equity_instruments.pdf.

üldisemalt ELi kodanikelt tõendeid korra üldise toimimise kohta. Sidusrühmadel oli oma seisukohtade väljendamiseks EU Survey portaalis aega kuni 18. maini 2020. Avatud konsultatsioonile vastas mitmel teemal, sealhulgas läbipaistvusraamistiku toimimise, kauplemiskoondteabe ning aktsiate ja tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõude kohta, 458 sidusrühma. See tagasisidearuanne sisaldab faktilist kokkuvõtet 253 üksikvastusest, mis selle aja jooksul müüjatelt, ostjatelt, kauplemiskohtadelt, andmepakkujatelt, lõppkasutajatelt ja reguleerivatelt asutustelt saadi.

Lisaks eelnimetatule on komisjon kõnealuseid küsimusi aktiivselt uurinud, andes ülesande korraldada selle eelhindamise ja -määratlemise ulatuslik uuring, mille lõppeesmärk on toetada teavitatud otsustusprotsessi.

Kõigele lisaks on komisjonil olnud palju kahepoolseid kontakte suure hulga erinevate sidusrühmadega, eelkõige ettevõtjatega, kes on spetsialiseerunud turuandmete koondamisele, mis on aidanud tema analüüsi ja poliitilist lähenemisviisi veelgi täiustada.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepanek tugineb nii kauplemiskohtade üle järelevalvet tegevate ELi pädevate asutuste kui ka turukorraldajate eksperditeadmistele. Lisaks jälgib komisjon tähelepanelikult arengusuundumusi teistes jurisdiktsioonides (eelkõige USAs ja Kanadas), kus on kauplemiskoondteabe süsteem juba varem välja töötatud, ja võimalikke muudatusi, mida nende jurisdiktsioonide vastavates süsteemides kavandatakse. Komisjon kaalus erinevaid alternatiive ja on kujundanud seisukoha selle kohta, kas neid alternatiive saaks rakendada ELi oludes.

- **Mõjuhinnang**

Õiguskontrollikomitee vaatas läbi mõjuhinnangu, milles keskenduti turuandmete koondamise raamistiku väljatöötamisele[10]. 8. oktoobril 2021 andis õiguskontrollikomitee mõjuhinnangule, mida on üksikasjalikult kirjeldatud käesolevale ettepanekule lisatud finantsinstrumentide turgude määruse muutmise ettepanekus, teatavate reservatsioonidega positiivse hinnangu. Teisi ettepanekus sisalduvaid teemasid on juba põhjalikult käsitletud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve mitmes aruandes finantsinstrumentide turgude määruse raamistiku toimimise kohta, mis selgitab, miks neile mõju hindamisel ei keskendutud.

- **Põhiõigused**

Ettepanekus austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige tarbijakaitse kõrge taseme tagamist kõigi ELi kodanike jaoks (artikkel 38). Kui ei looda tingimusi ELis kauplemiskoondteabe süsteemi sisseseadmiseks, võivad jaekliendid jääda vahendita, millest oleks kasu selle hindamisel, kuidas nende maaklerid järgivad parima täitmise eeskirja, ning mis annaks neile suurema valiku investeerimisvõimalusi, eelkõige teatavates liikmesriikides, kus kauplemiskohad on väiksemad ja pakuvad vähem investeerimisvõimalusi.

4. MÕJU EELARVELE

Algatus ei mõjuta ELi eelarvet. Koondteavet pakub erasektor Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve registreeringu alusel. Ka teised ettepanekus käsitletavad elemendid ei mõjuta ELi eelarvet.

[10] Õiguskontrollikomitee teabeleht ja arvamus on kättesaadavad aadressil [lisada link].

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Finantsinstrumentide turgude määruse muutmise ettepanek sisaldab koondatud turuandmete integreeritud ELi turu väljaarendamise järelevalvet ja hindamist. Järelevalve hõlmab nii kasutatavate kauplemiskoondteabe töömudelite arendamist kui ka edu, mida on saavutatud laiema investorite ringi jaoks koondatud turuandmetele üldise juurdepääsu soodustamisel. Järelevalves pööratakse erilist tähelepanu varaklassidele, mille kohta on koostatud kauplemiskoondteave; turuandmete koondamise õigeaegsusele ja edastamise kvaliteedile; turuandmete koondamise rollile rakendamisalase puudujäägi vähendamisel varaklasside kaupa; koondatud turuandmete tellijate arvule varaklassi kohta; tulude jaotamise mudelite edukusele turuandmete esitajate jaoks; sellele, milline mõju on turuandmete koondamisel kapitalituru eri osaliste vahelise teabeasümmeetria parandamisele; ning sellele, milline on mõju demokraatlikumale juurdepääsule VKEdesse tehtud investeeringuid käsitlevatele koondatud turuandmetele.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ettepanek ei nõua selgitavaid dokumente selle ülevõtmise kohta.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikli 1 lõigetes 1, 3, 4, 7 ja 8 jäetakse välja või asendatakse MiFID 2 sätted, mis muutuvad selle paketi raames finantsinstrumentide turgude määrusesse kavandatud muudatuste tõttu üleliigseks.

Artikli 1 lõikega 2 kaotatakse litsentsinõue isikute puhul, kes kauplevad kauplemiskohas oma arvel otsese elektroonilise juurdepääsu kaudu, kui nad ei paku ega osuta muid investeerimisteenuseid. See muudatus on kooskõlas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve algoritmkauplemise aruandes esitatud soovitusega[11].

Artikli 1 lõikes 5 sätestatakse liikmesriikidele nõue panna mitmepoolset kauplemissüsteemi või organiseeritud kauplemissüsteemi korraldavatele investeerimisühingutele ja turuosalistele kohustus kehtestada kord, mis tagab, et nad täidavad praegu finantsinstrumentide turgude määruses kehtestatud andmekvaliteedi nõudeid.

Artikli 1 lõikes 6 sätestatakse liikmesriikidele nõue panna reguleeritud turgudele kohustus kehtestada kord, millega tagatakse praegu finantsinstrumentide turgude määruses kehtestatud andmekvaliteedi nõuded.

Artikli 1 lõikes 9 sätestatakse liikmesriikidele nõue näha ette ka karistused finantsinstrumentide turgude määruse teatavate uute sätete rikkumise eest seoses läbivaadatud mahu ülempiiri mehhanismiga, kohustuslike maksetega kauplemiskoondteabe pakkujatele, samuti kauplemiskoondteabe pakkujatele esitatavate andmete kvaliteediga ning maksetega tehingukorralduste voo eest.

[11] Aruanne algoritmkauplemise kohta (https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-156-4572_mifid_ii_final_report_on_algorithmic_trading.pdf).

2021/0384 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti artikli 53 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[12],

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust[13],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Oma 2020. aasta kapitaliturgude liidu tegevuskavas[14] teatas komisjon kavatsusest esitada seadusandlik ettepanek tsentraliseeritud andmebaasi loomiseks, mille eesmärk on pakkuda terviklikku ülevaadet kogu liidu arvukates kauplemiskohtades kaubeldavate kapitaliinstrumentide ja sarnaste finantsinstrumentide hindadest ja mahust (edaspidi „kauplemiskoondteave“). Oma 2. detsembri 2020. aasta järelduses kapitaliturgude liitu käsitleva komisjoni tegevuskava kohta[15] innustas nõukogu komisjoni ergutama suuremat investeerimistegevust liidus, parandades andmete kättesaadavust ja läbipaistvust, hinnates täiendavalt, kuidas kõrvaldada tõkked kauplemiskoondteabe süsteemi loomisel liidus.

(2) Oma 19. jaanuari 2021. aasta tegevuskavas „Euroopa majandus- ja finantssüsteem: avatuse, tugevuse ja vastupidavuse edendamine“[16] kinnitas komisjon kavatsust Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL[17] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014[18] läbivaatamise raames kapitaliturgude läbipaistvust parandada, lihtsustada ja veelgi ühtlustada. Euro rahvusvahelise rolli tugevdamiseks tehtavate jõupingutuste raames andis komisjon ühtlasi teada, et selline reform hõlmab kauplemiskoondteabe süsteemi väljatöötamist ja rakendamist, eelkõige

---

12 ELT C […], […], lk […].

13 ELT C […], […], lk […].

14 COM/2020/590 final.

15 Nõukogu järeldused kapitaliturgude liitu käsitleva komisjoni tegevuskava kohta, 12898/1/20 REV 1 EF 286 ECOFIN 1023: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12898-2020-REV-1/et/pdf.

16 COM/2021/32 final.

17 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

18 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

äriühingute võlakirjade emiteerimise puhul, et suurendada eurodes nomineeritud võlainstrumentidega järelkauplemise likviidsust.

(3) Määrust (EL) nr 600/2014 muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) XX/XXXX,[19] millega kõrvaldati peamised tõkked, mis on takistanud kauplemiskoondteabe süsteemi loomist. Selleks kehtestati kõnealuse määrusega kohustus esitada kauplemiskoondteabe pakkujale turuandmeid ja parandati andmete kvaliteeti, sealhulgas äritegevuses kasutatavate kellade sünkroniseerimise ühtlustamisega. Lisaks vähendati selle määrusega kauplemiskohtadele ja kliendi korralduste süsteemsetele täitjatele kauplemiseelse läbipaistvuse nõuetest vabastuse andmise võimalusi. Lisaks kehtestati sellega kohustusliku kauplemiskoha nõuete täiendused ja keelustati kliendi korralduste täitmiseks edastamise eest tasu võtmine. Kuna direktiiv 2014/65/EL sisaldab samuti sätteid, mis käsitlevad kauplemiskoondteavet ja läbipaistvust, peaksid määruse (EL) nr 600/2014 muudatused kajastuma direktiivis 2014/65/EL.

(4) Direktiivi 2014/65/EL artikli 1 lõikes 7 on sätestatud nõue, et selliste süsteemide korraldajad, milles viiakse kokku mitme kolmanda isiku omandamis- ja võõrandamishuvid seoses finantsinstrumentidega (edaspidi „mitmepoolsed süsteemid“), peavad saama omavahel suhelda, et tegutseda kooskõlas reguleeritud turge, mitmepoolseid kauplemissüsteeme või organiseeritud kauplemissüsteeme käsitlevate nõuetega. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve organiseeritud kauplemissüsteemi toimimist käsitlevas lõpparuandes[20] tõendamist leidnud turupraktika on aga näidanud, et mitmepoolse kauplemistegevuse litsentsikohustuse põhimõtet ei ole liidus järgitud, mis on toonud kaasa litsentsitud ja litsentsimata mitmepoolsete süsteemide ebavõrdsed tingimused. Lisaks on selline olukord tekitanud teatavate turuosaliste jaoks õiguskindlusetuse seoses sellega, millised on regulatiivsed ootused sellistele mitmepoolsetele süsteemidele. Turuosalistele selguse tagamiseks, võrdsete tingimuste kaitsmiseks, siseturu paremaks toimimiseks ja selle nõude ühetaolise kohaldamise tagamiseks, et kombineeritud süsteemid saavad teha mitmepoolseid kauplemistoiminguid ainult siis, kui neil on reguleeritud turu, mitmepoolse kauplemissüsteemi või organiseeritud kauplemissüsteemi litsents, tuleks direktiivi 2014/65/EL artikli 1 lõike 7 sisu viia direktiivist 2014/65/EL üle määrusesse (EL) nr 600/2014.

(5) Direktiivi 2014/65/EL artikli 2 lõike 1 punkti d alapunktiga ii vabastatakse investeerimisühingu või krediidiasutuse litsentsi nõudest isikud, kes kauplevad oma arvel, välja arvatud juhul, kui nendel isikutel on kauplemiskohale otsene elektrooniline juurdepääs. Direktiivi 2014/65/EL artikli 17 lõikes 5 ja artikli 48 lõikes 7 on sätestatud nõue, et kauplemiskohale otsese elektroonilise juurdepääsu pakkujatel on investeerimisühingu või krediidiasutuse litsents. Investeerimisühingud või krediidiasutused, kes pakuvad otsest elektroonilist juurdepääsu, vastutavad selle eest, et nende kliendid täidaksid direktiivi 2014/65/EL artikli 17 lõikes 5 ja artikli 48 lõikes 7 sätestatud nõudeid. Selline väravahoidja funktsioon on tõhus ja muudab tarbetuks direktiivi 2014/65/EL kohaldamise otsese elektroonilise juurdepääsu pakkuja

---

19 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) XX/XXXX, millega muudetakse määrust (EL) nr 600/2014 seoses turuandmete läbipaistvuse suurendamise, kauplemiskoondteabe süsteemi loomisega seotud takistuste kõrvaldamise, kohustusliku kauplemiskoha nõuete optimeerimise ja kliendi korralduste edastamise eest tasu võtmise keelustamisega (COM 727).

20 https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/esma70-156-4225_mifid_ii_final_report_on_functioning_of_otf.pdf.

klientide, sealhulgas omal arvel kauplevate isikute suhtes. Lisaks aitaks selle nõude kaotamine kaasa võrdsete konkurentsitingimuste loomisele nii nende kolmandate riikide isikute jaoks, kellel on juurdepääs ELi kauplemiskohtadele otse elektroonilise juurdepääsu kaudu, mille jaoks ei ole direktiivi 2014/65/EL kohaselt litsentsi vaja, kui ka liidus asuvate isikute jaoks.

(6) Kuna mitmepoolsed süsteemid viiakse direktiivi 2014/65/EL artikli 1 lõike 7 kohaldamisalast määrusesse (EL) nr 600/2014, on sama loogiline viia nimetatud määrusesse üle ka vastav mitmepoolse süsteemi määratlus.

(7) Direktiivi 2014/65/EL artikli 27 lõige 3 sisaldab nõuet täitmisplatvormidele avaldada parima täitmisega seotud üksikasjade loetelu. Faktilised tõendid ja sidusrühmadelt saadud tagasiside on näidanud, et neid aruandeid loetakse harva ning need ei võimalda investoritel ega nende aruannete kasutajatel teha aruannetes esitatud teabe põhjal sisulisi võrdlusi. Seepärast peatati Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2021/338[21] aruandluskohustus kaheks aastaks, et see nõue läbi vaadata. Määrusega (EL) nr XX/XXXX[22] on muudetud määrust (EL) nr 600/2014, et kõrvaldada kauplemiskoondteabe süsteemi loomisega seotud takistused. Andmete hulgas, mida kauplemiskoondteave peaks pakkuma, on tehingujärgne teave kõigi finantsinstrumentidega tehtud tehingute kohta. Seda teavet saab kasutada parima täitmise tõendamiseks. Seetõttu ei ole direktiivi 2014/65/EL artikli 27 lõikes 3 sätestatud aruandlusnõue enam asjakohane ja tuleks välja jätta.

(8) Turuandmete nõuetekohane koondamine kauplemiskoondteabe kaudu oleneb sellest, millise kvaliteediga on andmed, mida kauplemiskoondteabe pakkuja saab. Määruses (EL) nr 600/2014 on sätestatud andmekvaliteedi nõuded, millest kauplemiskoondteabe jaoks andmete esitajad peaksid kinni pidama. Tagamaks, et mitmepoolset kauplemissüsteemi või organiseeritud kauplemissüsteemi korraldavad investeerimisühingud ja turukorraldajad ning reguleeritud turud neid nõudeid ka tegelikult täidavad, peaksid liikmesriigid nõudma, et need investeerimisühingud ja turukorraldajad kehtestaksid selleks vajaliku korra.

(9) Kvaliteetsete andmete saamine on kauplemiskoondteabe süsteemi ja siseturu toimimise jaoks ülimalt oluline. See hõlmab vajadust, et kõik turuandmete esitajad ja kauplemiskoondteabe pakkuja lisaksid oma andmetele sünkroonitud ajatempli ja sünkroniseeriksid seega oma äritegevuses kasutatavaid kellasid. Seetõttu on määrusega (EL) nr XX/XXX[23] muudetud määrust (EL) nr 600/2014, et laiendada seda nõuet, mida direktiivi 2014/65/EL kohaselt kohaldati üksnes kauplemiskohtade ja nende liikmete suhtes, ka kliendi korralduste süsteemsetele täitjatele, tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajatele ja kauplemiskoondteabe pakkujatele. Kuna see nõue sätestatakse nüüd määruses (EL) nr 600/2014, võib selle direktiivist 2014/65/EL välja jätta.

(10) Liidu finantsinstrumentide turge reguleeriva raamistiku raames tehakse paljude määruses (EL) nr 600/2014 sätestatud sisuliste nõuete üle järelevalvet ja nõuete rikkumise korral karistatakse riigi tasandil ning kooskõlas direktiivi 2014/65/EL

[21] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2021. aasta direktiiv (EL) 2021/338, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL seoses teabele esitatavate nõuete, tootejuhtimise ja positsioonipiirangutega ning direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/878 seoses nende kohaldamisega investeerimisühingute suhtes, et aidata kaasa COVID-19 kriisist taastumisele (ELT L 68, 26.2.2021, lk 14).

[22] COM 727.

[23] COM 727.

artiklitega 69 ja 70. Määrusega (EL) XX/XXXX[24] on muudetud määrust (EL) nr 600/2014, et lisada uued eeskirjad mahu ülempiiri mehhanismi kohta, kauplemiskoondteabe süsteemi kesksete turuandmete kohustusliku esitamise kohta, andmekvaliteedi nõuete kohta, mida nende andmete suhtes kohaldatakse, ja kliendi korralduste täitmiseks edastamise eest maksete saamise keelu kohta. Kuna asjaomaste üksuste üle teevad järelevalvet riigi ametiasutused, tuleks need uued sisulised nõuded lisada direktiivi 2014/65/EL nende sätete loetellu, mille suhtes liikmesriigid peaksid ette nägema karistused riigi tasandil,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2014/65/EL muudatused

Direktiivi 2014/65/EL muudetakse järgmiselt:

1. artikli 1 lõige 7 jäetakse välja;

2. artikli 2 lõike 1 punkti d alapunkt ii asendatakse järgmisega:

„ii) on reguleeritud turu või mitmepoolse kauplemissüsteemi liikmed või osalised;“;

3. artikli 4 lõike 1 punkt 19 asendatakse järgmisega:

„19) „mitmepoolne süsteem“ – määruse (EL) nr 600/2014 artikli 2 lõike 1 punktis 11 määratletud mitmepoolne süsteem;“;

4. artiklit 27 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 jäetakse välja;

b) lõike 10 punkt a jäetakse välja;

5. artikli 31 lõikele 1 lisatakse järgmine lause:

„Mitmepoolset kauplemissüsteemi või organiseeritud kauplemissüsteemi korraldavad investeerimisühingud ja turukorraldajad kehtestavad korra, millega tagatakse, et nad täidavad määruse (EL) nr 600/2014 artiklis 22b sätestatud andmete kvaliteedi nõudeid.“;

6. artikli 47 lõikele 1 lisatakse punkt g:

„g) kehtestaks korra, millega tagatakse, et nad täidavad määruse (EL) nr 600/2014 artiklis 22b sätestatud andmete kvaliteedi nõudeid.“;

7. artikkel 50 jäetakse välja;

8. artikli 70 lõike 3 punkti a alapunkt xxx jäetakse välja;

9. artikli 70 lõike 3 punkti b lisatakse järgmised punktid iia, xvia, xvib, xvic ja xxviia:

„iia) artikkel 5;

xvia) artikkel 22a;

xvib) artikkel 22b;

[24] COM 727.

xvic) artikkel 22c;

xxviia) artikkel 39a;“.

Artikkel 2

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev – 12 kuud pärast kauplemiskoondteabe pakkujaid käsitleva määruse jõustumist].

   Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud riiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*